

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України 29 березня 2012 року № 384 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 05 червня 2013 року № 683)

Форма № Н - 3.04

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(повне найменування вищого навчального закладу)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Директор медичного інституту

_____ В.А. Сміянов
“ _____ ” _____ 2015 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Практика лікарська (5 курс)

(шифр і назва навчальної дисципліни)

галузь знань 1201 «Медицина»

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність

7.12010001 "Лікувальна справа"

7.12010005 "Медико-профілактична справа"

(шифр і назва спеціальності)

Медичний інститут

(назва інституту, факультету, відділення)

2015 – 2016 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Практика лікарська» (IV курс) для студентів за галуззю знань **1201 «Медицина»**, спеціальностей **7.12010001 "Лікувальна справа", 7.12010005 "Медико-профілактична справа"**.

Розробники: Ситнік О.Л. к. мед. н., доцент

Робочу програму схвалено:

на засіданні кафедри хірургії з дитячою хірургією з курсом урології

Протокол від " ____ " _____ 2015 року № 1

Завідувач кафедри _____ (В.В. Леонов)

на засіданні кафедри педіатрії післядипломної освіти

Протокол від " ____ " _____ 2015 року № 1

Завідувач кафедри _____ (О.І.Сміян)

на засіданні кафедри внутрішньої медицини післядипломної освіти

Протокол від " ____ " _____ 2015 року № 1

Завідувач кафедри _____ (Л.Н.Пристапа)

на засіданні кафедри акушерства та гінекології

Протокол від " ____ " _____ 2015 року № 1

Завідувач кафедри _____ (В.І. Бойко)

© _____, 20__ рік

© _____, 20__ рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 1201 «Медицина» (шифр і назва)	Нормативна	
Модулів - 1	Спеціальність: 7.12010001 <i>"Лікувальна справа"</i> 7.12010005 <i>"Медико-профілактична справа"</i>	Рік підготовки	
Змістових модулів - 4		5 - й	-
Індивідуальне науково-дослідне завдання (назва) – реферування наукової літератури		Семестр	
Загальна кількість годин - 180		10 - й	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 0 самостійної роботи студента – 45	Освітньо-кваліфікаційний рівень: спеціаліст	0 год.	- год.
		Практичні, семінарські	
		0 год.	- год.
		Лабораторні	
		0 год.	- год.
		Самостійна робота	
		180 год.	- год.
		Індивідуальні завдання:	
		0 год.	
		Вид контролю:	
Підсумковий модульний	-		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета літньої виробничої практики полягає у закріпленні практичних навичок в межах цілей, визначених у освітньо-професійній програмі підготовки фахівця за спеціальностями 7.12010001 "Лікувальна справа", 7.12010005 "Медико-профілактична справа".

Завданням практики є закріплення знань і умінь, одержаних при вивченні основних клінічних і теоретичних дисциплін (обстеження хворого, встановлення клінічного діагнозу, призначення лікування) і подальше вдосконалення практичних навичок, ознайомлення з організацією лікувальної справи та умовами роботи лікаря в місті і районі, а також закріплення навичок санітарно-просвітницької роботи.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **вміти:**

- проводити опитування і фізикальне обстеження хворих та аналіз їх результатів
- планувати схеми обстеження конкретного хворого залежно від особливостей клінічного перебігу захворювання.
- аналізувати результати основних лабораторних і інструментальних методів дослідження.
- визначати провідні патологічні симптоми і синдроми при найбільш поширених захворюваннях.
- проводити диференціальну діагностику та ставити попередній діагноз найбільш поширених захворювань.
- трактувати загальні принципи лікування, реабілітації і профілактики найбільш поширених терапевтичних, хірургічних, педіатричних і гінекологічних захворювань.
- оволодіти методами діагностики та надання невідкладної допомоги на дошпитальному етапі.
- оволодіти необхідними медичними маніпуляціями.
- ознайомитись із веденням медичної документації в поліклініці.
- оволодіти морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації.

3. Програма навчальної дисципліни

Практика студентів медичного інституту проводиться в якості виконуючого обов'язки дільничного терапевта і педіатра, хірурга поліклініки, лікаря жіночої консультації, відповідно до діючого навчального плану і програми. Виробнича практика (лікарська) студентів V курсу в обсязі професійних обов'язків лікаря поліклініки триває 4 тижні — по 1 тижню в терапевтичному, хірургічному, педіатричному відділеннях поліклініки і жіночій консультації.

Змістовий модуль 1. Основні обов'язки та професійні дії лікаря терапевтичного відділення поліклініки.

Тема 1: принципи організації надання планової і невідкладної терапевтичної допомоги в поліклініці.

Тема 2: робота у терапевтичному кабінеті поліклініки.

Тема 3: робота у кабінеті функціональної діагностики.

Тема 4: робота у фізіотерапевтичному кабінеті.

Тема 5: чергування в кабінеті невідкладної допомоги в поліклініці або приймальному відділенні стаціонару.

Змістовий модуль 2. Основні обов'язки та професійні дії лікаря хірургічного відділення поліклініки:

Тема 6: робота у хірургічному кабінеті поліклініки. .

Тема 7: робота у травматологічному кабінеті поліклініки.

Тема 8: робота в урологічному кабінеті поліклініки.

Тема 9: робота в ендоскопічному кабінеті - участь у виконанні ректороманоскопії, колоноскопії, бронхоскопії, КТ, мамографії, УЗД.

Тема 10: чергування в кабінеті невідкладної допомоги в поліклініці або приймальному відділенні стаціонару

Змістовий модуль 3. Основні обов'язки та професійні дії дільничого педіатра.

Тема 11: принципи організації надання медичної допомоги дітям в амбулаторних умовах.

Тема 12: клінічна, лабораторно-інструментальна діагностика і тактика лікування основних дитячих хвороб в амбулаторних умовах.

Тема 13: принципи організації вакцинопрофілактики інфекційних хвороб в Україні.

Тема 14: система диспансерного нагляду за здоровими і хворими дітьми.

Змістовий модуль 4. Основні обов'язки та професійні дії лікаря жіночої консультації.

Тема 15: принципи організації надання медичної допомоги жінкам в амбулаторних умовах.

Тема 16: клінічна, лабораторно – інструментальна діагностика і тактика лікування найбільш поширених гінекологічних хвороб в умовах жіночої консультації; патронаж вагітних і породіль; онкопрофілактика та онкодіагностика в гінекології.

Тема 17: диспансерне спостереження вагітних та гінекологічних хворих; діагностика та надання невідкладної медичної допомоги на дошпитальному етапі.

Тема 18: психологічний та мовний контакт з гінекологічними хворими в умовах жіночої консультації.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	разом	у тому числі					разом	у тому числі				
		л	п	лаб	інд.	с.р.		л	п	лб	інд	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. «Основні обов'язки та професійні дії лікаря терапевтичного відділення поліклініки»												
Тема 1. Принципи організації надання планової і невідкладної терапевтичної допомоги в амбулаторних умовах						2						
Тема 2. Рробота у терапевтичному кабінеті поліклініки						22						
Тема 3. Робота в кабінеті функціональної діагностики						8						
Тема 4. Робота у фізіотерапевтичному кабінеті						4						
Тема 5. Робота в кабінеті невідкладної допомоги в поліклініці або приймальному відділенні стаціонару						9						
Разом за змістовим модулем 1						45						
Змістовий модуль 2 «Основні обов'язки та професійні дії лікаря хірургічного відділення поліклініки»												
Тема 6. Робота у хірургічному кабінеті поліклініки.						18						
Тема 7. Робота у травматологічному кабінеті поліклініки						5						

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 8. Робота в урологічному кабінеті поліклініки.						4						
Тема 9. Робота в ендоскопічному кабінеті - участь у виконанні ректороманоскопії, колоноскопії, бронхоскопії, КТ, мамографії, УЗД						6						
Тема 10 Робота у перев'язочній						12						
Разом за змістовим модулем 2						45						
Змістовий модуль 3. «Основні обов'язки та професійні дії дільничного педіатра»												
Тема 11. Принципи організації надання медичної допомоги дітям в амбулаторних умовах						2						
Тема 12. Клінічна, лабораторно-інструментальна діагностика і тактика лікування дитячих хвороб в амбулаторних умовах						26						
Тема 13. Принципи організації вакцинації профілактики інфекційних хвороб в Україні						9						
Тема 14. Система диспансерного нагляду за здоровими і хворими дітьми						8						
Разом за змістовим модулем 3						45						
Змістовий модуль 4. «Основні обов'язки та професійні дії лікаря жіночої консультації»												
Тема 15 Принципи організації надання медичної допомоги жінкам в амбулаторних умовах						2						

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 16 Клінічна, лабораторно – інструментальна діагностика і тактика лікування гінекологічних хвороб в умовах жіночої консультації; патронаж вагітних і породіль; онкопрофілактика та онкодіагностика						32						
Тема 17 Диспансерне спостереження вагітних та гінекологічних хворих; діагностика та надання невідкладної медичної допомоги на дошпитальному етапі						9						
Тема 18 Психологічний та мовний контакт з гінекологічними хворими та з вагітними в умовах жіночої консультації						2						
Разом за змістовим модулем 4						45						
Разом за модулем 1						180						

5. Тематичний план самостійної роботи студентів

№ з/п	Зміст підготовки	Кількість годин	Вид контролю
1	2	3	4
Змістовий модуль 1 «Основні обов'язки та професійні дії лікаря терапевтичного відділення поліклініки»			Поточний контроль: щоденник, підсумковий звіт
1	Принципи організації надання планової і невідкладної терапевтичної допомоги в поліклініці	2	
2	Робота у терапевтичному кабінеті поліклініки. Прийом хворого. Проведення опитування та фізикального обстеження пацієнтів. Заповнення амбулаторної картки хворого. Визначення обсягу додаткових досліджень, оцінка їх результатів. Встановлення попереднього діагнозу. Визначення тактики подальшого лікування та працездатності хворого.	22	

1	2	3	4
3	Робота в кабінеті функціональної діагностики. Аналіз ЕКГ при інфаркті міокарда, порушенні ритму та провідності серця; участь в ехокардіографічному дослідженні та його клінічна інтерпретація. Аналіз даних комп'ютерної томографії, рентгендослідження органів грудної клітки та черевної порожнини, ЕхоКГ, сонографії органів черевної порожнини, ФГДС, колоноскопії.	8	
4	Робота у фізіотерапевтичному кабінеті. Участь у проведенні процедур – електротерапії постійним током, імпульсними токами низької та звукової частоти, високочастотної електротерапії, магнітотерапії, аероіонотерапії, ультразвукової терапії, процедур тепло- і водолікування та інш.	4	
5	Робота в кабінеті невідкладної допомоги в поліклініці або приймальному відділенні стаціонару. Огляд хворого, визначення провідних синдромів при невідкладних станах. Участь у наданні невідкладної допомоги в ургентних станах: гостра серцева недостатність, гіпертонічний криз, пароксизмальні порушення серцевого ритму, синдром МЕС, тромбоемболія легеневої артерії, гостра ниркова недостатність та інш.	9	
Разом годин / кредитів ECTS		45/1,5	
Змістовий модуль 2 «Основні обов'язки та професійні дії лікаря хірургічного відділення поліклініки»			Поточний контроль: щоденник, підсумковий звіт
6	Робота у хірургічному кабінеті поліклініки. Прийом хворого. Проведення опитування та фізикального обстеження пацієнтів. Заповнення амбулаторної картки хворого. Визначення обсягу додаткових досліджень, їх оцінка. Встановлення попереднього діагнозу. Визначення тактики подальшого лікування та працездатності хворого. Участь в онкопрофогляді пацієнтів.	18	
7	Робота у травматологічному кабінеті поліклініки. Прийом хворого. Проведення опитування та фізикального обстеження пацієнтів. Заповнення амбулаторної картки хворого. Визначення обсягу додаткових досліджень, їх оцінка. Встановлення попереднього діагнозу. Визначення тактики подальшого лікування та працездатності хворого.	5	
8	Робота в урологічному кабінеті поліклініки. Прийом хворого. Проведення опитування та фізикального обстеження пацієнтів. Заповнення амбулаторної картки хворого. Визначення обсягу додаткових досліджень, їх оцінка. Встановлення попереднього діагнозу. Визначення тактики подальшого лікування та працездатності хворого	4	
9	Робота в ендоскопічному кабінеті - участь у виконанні ректороманоскопії, колоноскопії, бронхоскопії, КТ, мамографії, УЗД	6	
10	Робота у перев'язочній - виконання перев'язок, розкриття гнійників, первинна хірургічна обробка ран. Визначення показань до профілактики правця. Перша допомога при опіках та відмороженнях.	12	
Разом годин / кредитів ECTS		45/1,5	

1	2	3	4
Змістовий модуль 3 «Основні обов'язки та професійні дії дільничного педіатра»			Поточний контроль: щоденник, підсумковий звіт
11	Принципи організації надання медичної допомоги дітям в амбулаторних умовах	2	
12	Клінічна, лабораторно-інструментальна діагностика і тактика лікування дитячих хвороб в амбулаторних умовах. Участь у веденні поліклінічного прийому. Діагностика і лікування основних дитячих захворювань в амбулаторних умовах. Показання до планової та ургентної госпіталізації дітей в амбулаторній практиці. Участь у наданні невідкладної допомоги дітям на дошпитальному етапі.	26	
13	Принципи організації вакцинопрофілактики інфекційних хвороб в Україні. Нормативна база. Участь у проведенні вакцинації дітей в умовах поліклініки. Показання і протипоказання до вакцинації. Участь у наданні невідкладної допомоги дітям з поствакцинальними ускладненнями.	9	
14	Система диспансерного нагляду за здоровими і хворими дітьми. Оцінка фізичного та нервово-психічного розвитку дитини. Оцінка стану здоров'я дитини. Складання раціону харчування здорової дитини. Участь у проведенні профілактичних заходів та диспансеризації дітей із захворюваннями різних систем організму. Методика загартовування дітей раннього віку та дітей, які часто хворіють. Участь у системі патронажу за дітьми. Проведення санітарно-просвітницької роботи.	8	
Разом годин / кредитів ECTS		45/1,5	
Змістовий модуль 4 «Основні обов'язки та професійні дії лікаря пологового відділення стаціонару»			Поточний контроль: щоденник, підсумковий звіт
15	Принципи організації надання медичної допомоги жінкам в амбулаторних умовах. Структура та організація роботи жіночої консультації.	2	
16	Клінічна, лабораторно-інструментальна діагностика і тактика лікування гінекологічних хвороб в умовах жіночої консультації; патронаж вагітних і породіль; онкопрофілактика та онкодіагностика. Збір анамнезу і проведення огляду пацієнтки. Аналіз клінічної анатомії жіночих статевих органів, фізіології репродуктивної системи. Визначення етіологічних та патогенетичних чинників основних захворювань жіночої репродуктивної системи. Складання плану обстеження й аналіз даних лабораторних та інструментальних обстежень.	32	
17	Участь у диспансерному спостереженні вагітних, у тому числі з ускладненим перебігом вагітності. Визначення попереднього клінічного діагнозу та тактики ведення гінекологічної хворої. Диференціальна діагностика найбільш поширених гінекологічних захворювань. Участь в онкодіагностиці й онкопрофілактиці в гінекології. Участь у наданні невідкладної медичної допомоги на .	9	

1	2	3	4
	дошпитальному етапі. Санітарно-просвітницька робота в жіночій консультації		
18	Психологічний та мовний контакт з гінекологічними хворими та з вагітними в умовах жіночої консультації	2	
Разом годин / кредитів ECTS		45/1,5	
Всього годин:		180	Модульний контроль
Кредитів ECTS		6,0	

6. Індивідуальні завдання

Реферативний огляд наукової медичної літератури згідно тематики модуля з метою поглибленого вивчення предмету.

7. Методи навчання

- за джерелом передачі та сприйняття інформації – словесні, наочні, практичні;
- за характером пізнавальної діяльності студентів – пояснювально-ілюстративний, репродуктивний. проблемне викладання, пошуковий, дослідницький;
- залежно від основної дидактичної мети і завдань – методи оволодіння новими знаннями, формування вмінь і навичок, перевірки та оцінювання знань, методи усного викладу знань, умінь і навичок; застосування знань на практиці.

8. Методи контролю

Поточне оцінювання.

Поточний контроль студентів в терапевтичному, хірургічному, педіатричному і пологовому відділеннях (змістові модулі) здійснюється керівниками – викладачами практики від профільних кафедр навчального закладу та керівниками виробничої практики від бази.

Поточний контроль здійснюється відповідно до конкретних цілей на кожному змістовому модулі. Одним із видів діяльності студента та його контролю з боку керівника практики є ведення Щоденника виробничої практики, який заповнюється студентом після кожного дня проходження практики та підписується керівником виробничої практики від бази та від навчального закладу. Після закінчення кожного змістового модуля студент заповнює Підсумковий звіт про виконану роботу. Наявність заповненого та завіреного підписом керівників практики Щоденника та Підсумкового звіту є обов'язковим для допуску студента до підсумкового модульного контролю

Підсумковий модульний контроль

Підсумковий модульний контроль виробничої лікарської практики студентів IV курсу передбачає оцінку практичних навичок і вмінь – індивідуальний контроль практичних дій.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Рейтингова система балів, що присвоюються студентам

З метою інтенсифікації навчального процесу, а саме: підвищення мотивації до навчання, систематичності у засвоєнні навчального матеріалу, встановлення зворотнього зв'язку з кожним студентом, своєчасного контролю та корекції навчально-виховного процесу, зменшення пропусків навчальних занять, а також підвищення відповідальності студентів за навчальну діяльність - успішність кожного студента оцінюється за рейтинговою шкалою.

Максимальна кількість балів, яку студент може набрати з дисципліни, становить 200 балів, в тому числі за поточну діяльність (змістові модулі) – 120 балів.

Перелік вмінь та практичних навичок для контролю засвоєння змістовного модуля 1 «Основні обов'язки та професійні дії лікаря терапевтичного відділення поліклініки»

	Вміння та практичні навички	Кількість балів
1	Проведення опитування та фізикального обстеження пацієнтів із основними захворюваннями внутрішніх органів.	2
2	Оцінка клінічних, біохімічних та імунологічних досліджень крові, сечі.	2
3	Оцінка даних інструментальних методів дослідження: рентгендослідження органів грудної клітки, черевної порожнини, суглобів, КТ, рентгенконтрастної ангіографії, ЕКГ, ехокардіографії, УЗД органів черевної порожнини.	2
4	Обґрунтування і формулювання клінічного діагнозу;	3
5	Трактування загальних принципів лікування, первинна і вторинна профілактика при основних захворюваннях внутрішніх органів.	3
6	Невідкладна допомога при ургентних ситуаціях (станах) при гострій серцевій недостатності, гіпертонічному кризі, пароксизмальних порушеннях серцевого ритму, синдромі МЕС, тромбоемболії легеневої артерії, гострій нирковій недостатності та інш.;	3

Перелік вмінь та практичних навичок для контролю засвоєння змістовного модуля 2 «Основні обов'язки та професійні дії лікаря хірургічного відділення поліклініки»

	Вміння та практичні навички	Кількість балів
1	Особливості обстеження хірургічного хворого: опитування, фізикальне дослідження - огляд хворого, пальпація, перкусія, аускультация, ректальне дослідження	3
2	Оцінка клінічних і біохімічних досліджень крові, сечі.	2
3	Аналіз інструментальних досліджень (рентгенографії органів грудної клітки та черевної порожнини, аортографії, УЗД органів черевної порожнини, доплерівської ультрасонографії артерій та вен, КТ, ендоскопії) при хірургічних хворобах	2
4	Обґрунтування та формулювання клінічного діагнозу, проведення диференційної діагностики хірургічних захворювань.	3
5	Особливості асистування в перев'язочній: розкриття гнійників, первинна хірургічна обробка ран, виконання перев'язок, виконання плевральної пункції та пункції суглобів.	2
6	Надання невідкладної допомоги при колото-різаних ранах, спонтанному пневмотораксі, травматичному шоці, кровотечі, флеботромбозі, травмах і переломах кісток.	3

Перелік вмінь та практичних навичок для контролю засвоєння змістовного модуля 3 «Основні обов'язки та професійні дії дільничного педіатра»

	Вміння та практичні навички	Кількість балів
1	Проведення обстеження здорових і хворих дітей.	2
2	Оцінка даних клінічного (загальний аналіз крові, сечі, калу), і біохімічного дослідження хворих (вміст білка крові та його фракції, гострофазові показники, сечовина і креатинін крові, електроліти, глюкоза, білірубін крові та його фракції, коагулограма, ліпідний профіль крові), мікробіологічного дослідження біологічних рідин та виділень, полімеразної ланцюгової реакції, імуноферментного аналізу, загальний аналіз стернального пунктату та спинномозкової рідини.	2
3	Оцінка даних інструментальних методів дослідження: рентгендослідження органів грудної клітки, черевної порожнини, суглобів, КТ ЦНС, рентгенконтрастної ангіографії, ЕКГ, ехокардіографії, УЗД органів черевної порожнини.	2

4	Знання термінів проведення профілактичних щеплень. Показання і протипоказання до вакцинації.	2
5	Обґрунтування і формулювання клінічного діагнозу;	3
6	Трактування загальних принципів лікування, первинна і вторинна профілактика при основних дитячих захворюваннях в амбулаторних умовах.	2
7	Допомога при невідкладних станах у дітей (судомний і гіпертермічний синдроми, колапс, набряк легень, бронхоспазм, астматичний статус, гостра серцева недостатність, інфекційно-токсичний шок, гостра ниркова недостатність, гостра печінкова недостатність, гостра наднирковозалозна недостатність, ускладнення вакцинації і лікарської терапії: кропивниця, набряк Квінке, анафілактичний шок; кетоацидотична кома, гіпоглікемічна кома, кровотечі та інш.).	2

Перелік вмінь та практичних навичок для контролю засвоєння змістовного модуля 4 «Основні обов'язки та професійні дії лікаря жіночої консультації»

	Вміння та практичні навички	Кількість балів
1	Особливості опитування й акушерсько-гінекологічного обстеження (дзеркального, бімануального, ректального, ректовагінального).	2
2	Оцінка клінічних і біохімічних досліджень крові, сечі.	1
3	Аналіз інструментальних досліджень (дані кольпоскопії і кольпоцитології, тестів діагностики функціонального стану яєчників, оцінка результатів цитологічного, гістологічного і бактеріологічних досліджень).	2
4	Оцінка результатів УЗД і рентгенологічних досліджень жіночих статевих органів	2
5	Обґрунтування та формулювання клінічного діагнозу, проведення диференційної діагностики між гострими гінекологічними та хірургічними захворюваннями.	2
6	Онкопрофілактика та онкодіагностика в гінекології, профілактика захворювань, що передаються статевим шляхом.	2
7	Патронаж вагітних і породіль	2
8	Надання невідкладної допомоги на дошпитальному етапі: маткова кровотеча, розрив пухлини яєчника, апоплексія яєчника та інш.	2

Розподіл балів, що присвоюються студентам за поточну навчальну діяльність

№ з/п	Модуль 1	Максимальна к-сть балів
1	Змістовий модуль 1	30
2	Змістовий модуль 2	30
3	Змістовий модуль 3	30
4	Змістовий модуль 4	30
	Разом за змістові модулі	120

До підсумкового модульного контролю допускаються студенти які відвідали всі аудиторні навчальні заняття, виконали програму навчання і набрали кількість балів, не меншу за мінімальну (72 бали).

Підсумковий модульний контроль проводиться шляхом оцінки практичних навичок, співбесіди.

Максимальна кількість балів за підсумковий модульний контроль – 80. Оцінка виставляються за традиційною 4-бальною шкалою («2», «3», «4», «5»), а потім конвертуються у рейтингові бали

<i>оцінка</i>	<i>бали</i>
“відмінно”	80,0
“добре”	64,0
“задовільно”	48,0
“незадовільно”	0

Оцінка з дисципліни присвоюється лише студентам, яким зараховано модуль і визначається за такою шкалою:

Рейтинг студента з дисципліни RD		Чотирибальна національна шкала оцінювання
<i>У долях від R</i>	<i>У балах</i>	
$0,85R \leq RD \leq 1,00R$	$170,0 \leq RD \leq 200,0$	5 (відмінно)
$0,70R \leq RD < 0,85R$	$140,0 \leq RD < 169,9$	4 (добре)
$0,60R \leq RD < 0,70R$	$120,0 \leq RD < 139,9$	3 (задовільно)
$RD < 0,60R$	$RD < 120,0$	2 (незадовільно)

- A – найкращі 10% студентів;
 B – наступні 25% студентів;
 C – наступні 30% студентів
 D – наступні 25 % студентів;
 E – останні 10 % студентів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
170,0-200,0 A	відмінно	зараховано
150,0-169,9 B	добре	
140,0-149,9 C		
129,0-139,9 D	задовільно	зараховано
120,0-128,9 E		
57,0-119,9 F_x	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-56,9 F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

1. Внутрішні хвороби. Диференціальний діагноз і лікування хворих / Є.О. Воробйов, М. А. Дудченко, В. М. Ждан, Г. В. Волченко; Укр. мед. стомат. акад. — Полтава: Дивосвіт, 2004. — 362 с.
2. Синдромна діагностика гематологічних захворювань у практиці сімейного лікаря: Навч.-метод. посіб. для студ. мед. ун-тів та лікарів / С.А. Гусєва, О.О. Бусло. — К.: Логос, 2004. — 219 с.
3. Сучасні класифікації та принципи формулювання діагнозів у клініці внутрішніх хвороб: навч. посіб. / О.О. Абрагамович, Є.С. Абрагамович, У.О. Абрагамович, О.В. Бродик, І.О. Винник-Жураєва; Львів. нац. мед. ун-т ім. Д.Галицького, Львів. обл. благод. фонд "Надії нації". — Л.: ПП "Кварт", 2005. — 322 с.
4. Хронічні обструктивні захворювання легень у практиці сімейного лікаря: Навч. посіб. / Г.І. Лисенко, О.Б. Яценко, В.М. Мавродій, С.В. Данилюк, О.П. Смоляной; Ред.: Г.І. Лисенко; Київ. мед. акад. післядиплом. освіти ім. П.Л.Шупика. — К.: Книга, 2005. — 93 с.
5. Артеріальні гіпертензії в сучасній клінічній практиці: Навч. посіб. / О.І. Дядик, А.Е. Багрій, В.Б. Гнилицька, А.Л. Христуленко, О.І. Карпенко; Центр. метод. каб. з вищ. мед. освіти МОЗ України, Донец. держ. мед. ун-т ім. М.Горького. — Донецьк: Вебер, 2006. — 124 с.
6. Нефрологія в практиці сімейного лікаря: навч. посіб. / Д.Д. Іванов, О.М. Корж. — К., 2006. — 272 с.
7. Сучасні класифікації та стандарти лікування розповсюджених захворювань внутрішніх органів: довід.-посіб. / Ред.: Ю.М. Мостовий; Вінниц. нац. мед. ун-т ім. М.І.Пирогова. — 9-е вид., доповн. і переробл. — Вінниця: ДП "ДКФ", 2007. — 479 с.
8. Алгоритми діагностики і лікування невідкладних станів у терапевтичній практиці / Є.М. Стародуб, О.Є. Самогальська, Б.І. Рудик, Ф.А.

- Зверхшановський, Л.П. Мартинюк, Н.І. Ярема, С.Є. Шостак, О.І. Криськів. — Т.: ТДМУ "Укрмедкн.", 2008. — 195 с.
9. Клініко-ЕКГ синдроми: навч. посіб. / Г.В. Дзяк, Т.О. Перцева, А.М. Василенко, В.А. Потабашній, С.О. Шейко. — Д.: Пороги, 2008. — 207 с.
 10. Лекції з госпітальної хірургії в 3 томах. За редакцією професора В.Г. Мішалова. "Асканія", Київ, 2008.
 11. Хірургічні хвороби: Підручник/За ред. проф. П.Г. Кондратенка. - Х.: Факт, 2006. - 816 с.
 12. Хірургія дитячого віку / За ред. проф. В.І. Сушко. - К. Здоров'я. - 2002. - 704 с.
 13. Практичні навички з оперативної хірургії: Навч. посіб. / Ю.Т. Ахтемійчук, В.П. Пішак, О.М. Слободян, О.В. Цигикало. — Чернівці: Місто, 2005. — 152 с.
 14. Хірургічні хвороби у практиці сімейного лікаря: Навч.-метод. посіб. / С.І. Іващук, О.І. Іващук. — Чернівці: Буков. держ. мед. ун-т, 2005. — 352 с.
 15. Хірургічні хвороби: підручник / В.І. Бондарєв, Р.В. Бондарєв, О.О. Васильєв, І.Є. Верхулецький, Є.О. Герасименко. - Х.: Факт, 2006. - 816 с.
 16. Посібник з еталонів техніки лікарських маніпуляцій і практичних навичок із загальної хірургії / В.В. Скиба, В.В. Поканевич, О.В. Іванько, А.С. Карпенко, С.Й. Хмельницький, В.Я. Стаднік, А.К. Петров; Акад. наук Вищ. шк. України, Київ. мед. ун-т УАНМ. — К., 2007. — 141 с.
 17. Невідкладні стани в хірургії: підручник / І.В. Роздольський. — 2-ге вид., стер.. — К.: Медицина, 2009. — 144 с.
 18. Майданник В.Г. Педиатрия. Учебник (2-е издание, испр. и доп.). — Харьков: Фолио, 2002. — 1125 с.
 19. Шабалов Н.П. Детские болезни. Учебник. - Питер-Ком, С-Пб., 2002. - 1080 с.

11. Інформаційні ресурси

1. <http://www.mayo.edu/research> (Клініка Мейо, США).
2. <http://videlectures.net/Top/Medicine/> (Колекція високоякісних медичних відеолекцій світу).
3. http://elibrary.ru/projects/subscription/rus_titles_free.asp? (Російські наукові журнали у вільному доступі).
4. <http://www.iemrams.spb.ru/russian/library/librus.htm> (Научна бібліотека Інститута експериментальної медицини).
5. <http://www.medlit.ru/journals/> (Журнали видання «Медицина»).
6. <http://mediasphera.ru/journals/pirogov/> (Хірургія. Журнал ім. Н.І. Пирогова).